

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ХУДОЖНЬОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

Освітня програма «Образотворче мистецтво»

Першого (бакалаврського) рівня

**Спеціальність 023 «Образотворче мистецтво, декоративне
мистецтво, реставрація»**

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

**Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “31 ”08. 2023 р.**

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Основи художньої майстерності
Викладач (-і)	Сандюк Л.П., старший викладач кафедри Бойчук Б.В.- професор кафедри
Контактний телефон викладача	Сандюк Л.П.+380672719961 Бойчук Б.В.+380506656523
E-mail викладача	Сандюк Л.П. larisa.sandiuk@pnu.edu.ua Бойчук Б.В boichuk.b@gmail.com
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації із студентами проводяться відповідно до графіку розміщеного на інформаційному стенді та сайті кафедри. Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Художня майстерність в широкому сенсі уособлює собою знання та практичні навички художньо-естетичної мови висловлення художника. Навчальна дисципліна «Основи художньої майстерності» - одна зі спеціальних дисциплін, що сприяє набуттю певної сукупності теоретичних знань про базові властивості художніх матеріалів і практичного досвіду застосування різноманітних технологій виконання живописного твору, засвоєння різноманітних технічних прийомів та засобів. Поглиблення знань студентів з технік малярства та використання протягом навчання різноманітних мистецьких прийомів сприяють формуванню живописної майстерності майбутнього фахівця в царині образотворчого мистецтва. Навчальна дисципліна «Основи художньої майстерності» є однією з засадничих для спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація». Навчальна дисципліна пов'язана з іншими фаховими навчальними дисциплінами, які викладаються в інституті, зокрема «Живопис», «Малярство», «Основи композиції», «Історія мистецтв».</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> освоєння навчальної дисципліни «Основи художньої майстерності» є вивчення та практичні навички застосування технічних і художніх прийомів створення візуального художнього твору.</p> <p><u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є : формування образного мислення студентів, формування пріоритетів творчого підходу у виконанні практичних завдань курсу, вироблення технічної вправності студентів у володінні базовими художніми матеріалами.</p> <p>Відповідно до вимог освітньої програми студенти повинні:</p> <p><u>знати</u> :</p> <ul style="list-style-type: none"> - класичні та модерні техніки малярства - про твір мистецтва, як ідею, композицію, колір, технологію та майстерність виконання - властивості та особливості виражальних засобів різноманітних живописних матеріалів - область застосування різних художніх матеріалів, та технічних прийомів, що використовуються в образотворчому мистецтві <p><u>вміти</u>:</p>	

- працювати із різними матеріалами та інструментами дотримуватися послідовності при створенні живописних робіт.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Програмні компетентності

ІК 1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого

ЗК 10. Навички міжособистісної взаємодії.

ФК3. Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей.

ФК 9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

Результати навчання

1. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.

2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

8. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.

16. Розуміти вагому роль українських етномистецьких традицій у стильових рішеннях творів образотворчого, декоративного та сучасного візуального мистецтва.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	30
практичні заняття	30
самостійна робота	120

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	«Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»	1	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота

1 курс II семестр			
Тема 1 Складові чинники художнього твору. Майстерність : загальне та індивідуальне.	6		
Тема 2 Техніки станкового живопису. Традиційні та сучасні художні матеріали. (Оглядова лекція)	6		
Тема 3. Засоби художньої виразності в станкових творах.	6		
Тема 4. Акварель: техніки і технологія. Виконання серії робіт різними техніками акварелі з натурної постановки одного і того ж натюрморту.		10	40
Тема 5. Особливості та художньо-виразальні можливості гуаші. Створення декоративної композиції на основі натурної постановки натюрморту		10	40
Тема 6. Олійний живопис як мовно-виразальний засіб образотворчого мистецтва.	6		
Тема 7. Художні прийоми та особливості акрилу.	6		
Тема 8. Створення декоративної композиції (ключовими матеріалами на вибір) на основі писанкових мотивів.		10	40
6. Система оцінювання дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Оцінювання з навченої дисципліни проводиться з метою перевірки знань і вмінь студентів, виявлення якості засвоєних компетентцій, формування рейтингу успішності. Оцінювання результатів навчання відбувається на принципах систематичності, об'єктивності та прозорості.</p> <p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Оцінювання результатів навчання відбувається згідно положення «Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» розміщеного на сайті університету: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-</p>		

[content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf](https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf)

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти визначені у Положенні про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника:

https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf

Семестровий (підсумковий) контроль з дисципліни проводиться у формі екзамену -2 семестр. Навчання оцінюється за 100 бальною шкалою.

Шкала оцінювання		
Університетська	Національна	Шкала ЄКТС
90-100	5 відмінно	A
80-89	4 добре	B
70-79		C
60-69	3 задовільно	D
50-59		E
26-49	2 Незадовільно (з можливістю повторного складання)	FX
1-25	1 Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	F

Оцінювання результатів навчання з дисципліни передбачає поточне оцінювання на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, а також складання екзамену.

Загальна система розподілу балів за різні види робіт

Вид навчальної діяльності	Максимальна кількість балів
Практичні заняття	40
Самостійна робота	10
Екзамен	50
Заг. к-ть	100

<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове виконання всіма студентами самостійної роботи</u>. Самостійна робота передбачає виконання студентами завдань до кожної теми згідно силабуса. Це підготовка рефератів, презентацій, творчих практичних завдань.</p> <p>Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 10.</p>
<p>Практичні заняття</p>	<p>Під час практичних занять студенти виконують творчі роботи згідно тематики та завдань визначених викладачем. Вимоги до виконання студентами практичних робіт подаються викладачем перед виконанням кожного завдання. Перегляд творчих робіт відбувається в кінці кожного семестру у дату затверджену на засіданні кафедри.</p> <p>Система оцінювання практичних занять визначена у Положенні про «Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника».</p> <p>Максимальна кількість балів за практичні заняття – 40.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Умови допуску до підсумкового контролю визначаються в Положенні про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf) та згідно положення «Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» розміщеного на сайті університету: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf</p>

	<p>Студент допускається до семестрового контролю при відсутності пропусків занять та виконанні усіх видів робіт передбачених силабусом навчальної дисципліни.</p> <p>Здобувач не допускається до складання екзамену, якщо впродовж семестру він набрав менше ніж 25 балів. У цьому випадку йому у відомості робиться запис “не допущений” і виставляється набрана кількість балів. Допускається, як виняток, з дозволу завідувача кафедри, виконання у визначений кафедрою строк, здобувачем вищої освіти додаткових видів робіт з навчальної дисципліни (відпрацювання пропущених занять, виконання індивідуальних завдань тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі.</p>
Підсумковий контроль	<p>Вивчення дисципліни передбачає складання всіма студентами екзамену. Екзамен проводиться в кінці другого семестра. На екзамен виносяться практичне завдання.</p> <p>Максимальна кількість балів за екзамен – 50.</p>

7. Політика навчальної дисципліни

<p><u>Практичні роботи:</u> Планується виконання студентами практичних творчих робіт.</p> <p><u>Академічна доброчесність:</u> Політику, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності визначено в таких документах ЗВО:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Положенні про запобіганні академічному плагіату (нова редакція)у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника: https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/04/nova-redaktsiia-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf метою якого є запобігання та виявлення плагіату в наукових, навчально- і науково-методичних роботах науково-педагогічних працівників, здобувачів всіх освітніх ступенів (ОС) та форм навчання; розвитку навичок коректної роботи із джерелами інформації та впровадження практики належного цитування; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; активізації самостійності й індивідуальності при створенні авторського твору і відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування. 2. Положенні про Комісію з питань етики та академічної доброчесності (нова редакція), https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf , в якому зазначаються права та обов’язки комісії, вимоги до її складу та порядок роботи; 3. Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція), https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Кодексу-честі-Прикарпатського-національного-університету-імені-Василя-Стефаника-1.pdf , в якому принцип академічної доброчесності сформульовано як один із основних принципів поведінки члена університетської громади.

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу.

Пропуски занять відпрацьовуються шляхом підготовки індивідуальних творчих завдань (практичних робіт, начерків тощо) та опрацювання літератури із лекційних курсів.

Додаткові бали

Додаткові бали здобувачі освіти можуть отримати за домашні завдання, поглиблене вивчення певних питань за додатковою літературою з лекційних курсів; виконання додаткових завдань із практичних занять.

За рішенням кафедри здобувачам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів тощо, можуть присуджуватися додаткові бали.

Неформальна освіта

Неформальна освіта регулюються Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)

<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Гнатюк М. В. Образотворче і декоративно-прикладне мистецтво (основи образотворчої грамоти) : навч.-метод. Посіб. Ч. 1. Івано-Франківськ : ЯРИНА, 2016. 196 с. : іл.
2. Йоганнес Іттен. Мистецтво кольору. Суб'єктивний досвід і об'єктивне пізнання як шлях домистецтва, 2022.96сURL:alkabook.com/ua/knigi_po_dizaynu_i_arhitecture715/mistetstvo_koloru_subektivny_dosvid_i_obektivne_piznannya_yak_shlyah_do_mistetstva-206634.
3. Лемешева Н.А.Образотворче мистецтво у нашому житті. Черкаси. 2015. 154 с.
4. Лоханько В. Є. Художні матеріали і техніка живопису. / В. Є. Лоханько. – Київ: Мистецтво, 1938. – 184 с.
5. Печенюк Т. Кольорознавство. Грані-Т. 2009. 192 с. URL : <https://issuu.com/lavkababuin.com/docs/koloroznavstvo> (дата звернення: 2019 р.).
6. Свид С.П. Художні техніки. /С.П.Свид .- Київ, 1977.
7. Прищенко С. В. Кольорознавство : навч. посібник / за ред. проф. Є. А. Антоновича. Київ : Альтерпрес, 2010. 354 с.
8. Прокопович Т. Основи кольорознавства. навч. посіб. Луцьк: Волинський національний університет ім. Лесі Українки, 2022. 124 с. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/20686>
9. Психологія кольору // За матеріалами авторського курсу лекцій Нелюбова М.В./ URL:http://www.aratta-ukraine.com/text_ua.php?id=2117 (дата звернення. 21. 09. 2021 .)
10. Ребекка Етвуд. Життя у кольорі / Пер. з англ. Юлії Максимейко - К.: ArtHuss, 2020. - 272 с.
11. Теорія кольору та кольороутворення: навч. посіб / Н. Д. Лотошинська, О. В. Івахів ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львів. політехніка». — Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2014. — 204 с. : іл. — Бібліогр.: с. 192 (20 назв)
12. Українське малярство Х-ХVIII століть: проблеми кольору / В. А. Овсійчук ; Інститут народознавства НАН України. — Львів: [б.в.], 1996. — 479 с.: іл

Допоміжна

1. Color by Betty Edwards: A Course in Mastering the Art of Mixing Colors
2. Color Theory: An Essential Guide to Color—from Basic Principles to Practical Applications
3. The Laws of Contrast of Color

Інформаційні ресурси

1. Гнатюк М. В. Образотворче і декоративно-прикладне мистецтво (основи образотворчої грамоти). UPL: <http://194.44.152.155/elib/local/2815.pdf>
2. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського www.dnpb.gov.ua/
4. Бібліотека українських підручників <http://pidruchniki.ws/>

Викладачі_

_____ст.викл. Сандюк Л.П.
_____ проф. Бойчук Б.В.